

Περι... διαβάζοντας

Κείμενα - επιμέλεια:
Τζένη Κατσαρή - Βασιλείδα

Ο Θεόδωρος Πάγκαλος περιγράφει άγνωστα περιστατικά από την πολιτική πορεία του και τη σχέση του με τον Ανδρέα Παπανδρέου στο νέο του βιβλίο «Με τον Ανδρέα στην Ευρώπη»

Ο Ανδρέας και εγώ

Όταν μιλάει ο Θεόδωρος Πάγκαλος, ανεξαρτίτως αν προκαλεί ευχαρίστηση ή άσφοδρα στον συνομιλητή του, προκαλεί τουλάχιστον πάντα ενδιαφέρον. Πληθωρικός, εκκεντρικός ορισμένες φορές, οργανωτικός αλλά και αυθόρμητος, οξύνου και για κάποιους ορισμένες φορές «αμυδρόντο πολιτικό πλαίσιο». Όταν γράφει λοιπόν ένα βιβλίο με εκμυστηρεύσεις από τα μικρά γεγονότα του καθημερινού πολιτικού βίου του, περιμένεις με ενδιαφέρον αποκαλύψεις. Και δεν σε απογοητεύει, καθώς στο βιβλίο του «Με τον Ανδρέα στην Ευρώπη», που κυκλοφορεί από τη Δευτέρα από τις Εκδόσεις Πατάκη, υπάρχουν πολλά ενδιαφέροντα στιγμιότυπα, άλλα για περιστασιακά γεγονότα και άλλα για γενικότερα. Είναι γνωστό ότι ο Θεόδωρος Πάγκαλος, προσηλυτός στο Πατρίο από την κομμουνιστική Δικτατορία, έκοψε διαφορετικές προσβάσεις από τα στελέχη του ΠΑΚ και μετάταξη του ΠατΕΚ. Έτσι η διαδρομή της συνάντησής του με τον Ανδρέα Παπανδρέου ήταν βραδεία αλλά στο τέλος φάνηκε ότι υπάρχει μια χημεία μεταξύ τους. Έκοντες αναφέρει για μεγάλο χρονικό διάστημα το χαρτοφυλάκιο των σχέσεων της χώρας με την Ευρώπη, χειριστική σπουδαία ζητήματα, κάτι που τον έφερε πολύ κοντά στον τότε πρωθυπουργό. Τα στιγμιότυπα που σταχυολογούμε είναι ενδεικτικά, προκαλούν γέλιο, ενίοτε μάλιστα και περιεχθή.

«Πότε άρχισα να πακινώ»

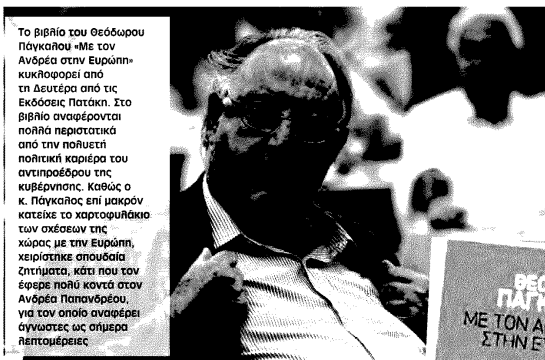
Ο Θεόδωρος Πάγκαλος περιγράφει το πώς διαρίστηκε υφυπουργός στο υπουργείο Εμπορίου και πώς αυτή η πρώτη κυβερνητική θέση του τον οδήγησε στο να πακινεί. Ήταν η πρώτη φορά που ανεπλήρως μεγάλος ευθύνος, είχε άγχος και δούλευε πολλές ώρες στο γραφείο. «Προσωπικά έπαθα μεγάλη ζημιά. Είπαμε να περάσει μαζί κήλο την εβδομάδα, με αποτέλεσμα στην εν λόγω χρόνο που έμεινα εκεί περίπου να πάρω καλά εκσορτάκι κιά. Η γενναϊκή μου ευθυμία ανίκη πένον οριστικά στο παρελθόν. Ο λόγος ήταν ότι πήγα να στο υπουργείο μεταξύ 7.30 και 8 το πρωί και έφραγα το βρόδυ κατά τις 10 ή 11, καταναλώνοντας το μεσημέρι και άλλες ώρες σάντουιτς και κάθε είδους απόδοστα fast food τα οποία αγοράζα στα περί την πλατεία Κάννηος μαγαζιά και επέταζε με κόκα κόλες ή μπήρες».

Ο τσακωμός με τον Φώτη Κουβέλη

Υπήρξε μια σύγκρουση με τον Κουβέλη για την οποία ο Θεόδωρος Πάγκαλος έχει μετανοιώσει. Αφορμή ήταν το «βρωμικό '89». Στη διάρκεια των ατέρμων συζητήσεων στη βουλή για την παραπομπή Παπανδρέου για την υπόθεση Κοσκωτά ο Θ. Πάγκαλος συνάντησε τον Φώτη Κουβέλη στο εξωτερικό. «Μου πρότεινε να με κερσάει. Του απάντησα τότε και μετά από γι αυτό σήμερα, γιατί οι καλοί κέρσην να είναι περσιτώδες δεν πρέπει να ανατελλώνονται από το πολιτικό πάθος. Δεν είδε δέκαμι κέρσην από τον υπουργό δικαιοσύνης αυτής της κυβέρνησης και απορώ γιατί μου το πρότεινε, αφού σκόπος τους είναι να μας χώσουν στις φυλακές και έτσι όπως πήνε τα πράγματα θα γίνει και δικός μας σκόπος να τους δούμε να αιωρούνται στην άκρη μιας κρημάρας. Ακρότητες, που όμως δεν ήταν σπάνιες μέσα στο κλήμα εκείνης της εποχής».

Το ραντεβού και η αφέρεια του «νέου»

Μια φορά η θάτσερ για να απαξιώσει τον Ανδρέα κατά τη διάρκεια της βρετανικής προεδρίας είχε επισκεφθεί αυτοπροσώπως τις οκτώ πρωτεύουσες, όλες όλησ της υπόλοιπης χώρας εκτός της Αθήνας. Ο Ανδρέας έγινε «Τούρκος» και αποφάσισε να κάνει ειδική συνέντευξη τύπου στο Λονδίνο για να καταγγείλει τη συμπεριφορά της. Η θάτσερ αρνήθηκε γνύμη και για να τα μπαλώσει τον κάθεσε προσωπικά σε μπρέφκοστ στην πρωθυπουργική κατοικία, τη γνωστή «10 Νταουνίνγκ Στριτ». Η ώρα περνούσε και ο Ανδρέας αγρόνος να φωνάει. Ο Πάγκαλος ζήτησε τον σύμβουλο του Μακαρίτσης να πωλέσει τον πού είναι ο πρόεδρος. «Έστον τρίτο όροφο» του απάντησε

Το βιβλίο του Θεόδωρου Πάγκαλου «Με τον Ανδρέα στην Ευρώπη» κυκλοφορεί από τη Δευτέρα από τις Εκδόσεις Πατάκη. Στο βιβλίο αναφέρονται πολλά περιστατικά από την πολιτική και πολιτική πορεία του αντιπροέδρου της κυβέρνησης, καθώς ο κ. Πάγκαλος επί μακρόν κατείχε το χαρτοφυλάκιο των σχέσεων της χώρας με την Ευρώπη, χειριστική σπουδαία ζητήματα, κάτι που τον έφερε πολύ κοντά στον Ανδρέα Παπανδρέου, για τον οποίο αναφέρει άγνωστες ως σήμερα λεπτομέρειες

αυτός. Πράγματι, ο Ανδρέας βρέθηκε και στις αιτήσεις του Πάγκαλου απάντησε: «Εγώ την περίεργη έξι μήνες, σε περιμένει κι αυτή ένα τέταρτο». Του Πάγκαλου όμως του είχε μείνει η απορία τι έκανε στον τρίτο όροφο ο Ανδρέας. «Αφού αποκώρησε ο Παπανδρέου, ρώτησα τον Μακαρίτση τι είναι στο τρίτο πάτωμα που μπορεί να επισκέπτεται ο πρόεδρος τόσο νωρίς το πρωί. Ο Μακαρίτσης με κοίταξε με ένα περιπεπτικό ύφος και μου είπε: «Μα καλά, είναι τελείως αρεαίης, δεν καταλαβαίνεις ότι πέρασε τη νύκτα αήλιου και ότι στο δωμάτιό του;». «Πού δηλαδή;» συνέχισα εγώ, που δεν έπαίρα χαμηρά: «Εί! Τι να σου πω» μου απάντησε ο Μακαρίτσης, «αφού δεν καταλαβαίνεις, καλύτερα ως το στατιστιστικό έδα το θέμα». «Χρήστο», του είπα, «θέλω να μάθω ποιος είναι στον τρίτο όροφο που μπορεί να καταφέρει τον Παπανδρέου να περάσει ένα ολόκληρο βρόδυ εκεί». Ο Μακαρίτσης αναγκάστηκε να μου πει ότι στο τρίτο πάτωμα έμεινε το πλήρωμα της Ολυμπιακής Αστυνομίας. Εκεί έγινε μάχη για πρώτη φορά με εξουχολυγική περσιτώδες του Ανδρέα με τη γνωστή σε μένα αεροουνοδό της ΟΑ κυρία Δήμητρα Λιάνα».

Παρ' όλην τρομοκράτης

Ο Θεόδωρος Πάγκαλος εξομολογείται ότι θεωρούσε τις απόψεις για ενοπή αντίσταση κατά της χούντας δονακωτικές. Κάποτε όμως έμπηξε σε μια τέτοια ιστορία όταν ένας φοιτητής της Νομικής ήρθε και τον βρήκε στο Παρίσι και τον έπεισε ότι έπρεπε για παραδειγματισμό να ξεκαθαρίσει ορισμένες ενοητικές επιχειρήσεις, για να ξεκαθαρίσει ο φοιτητικός χώρος από ορισμένους πασιγνώστους και δεδηλωμένους χαριέδες. Ο Πάγκαλος ήσει ότι του ζήτησε μικρά όλη χείρας κατάλληλα για πολιτικές δολοφρονίες και ήταν τέτοιο το πάθος του «ώστε άρρητα τον εαυτό μου να παραρθεί», όπως ήσει σήμερα. Το συζητώ με τον Μίκη, ο οποίος επίσης παρουσιάζει από τη δικιά του επιχειρηματολογία, και μέωσ ενός άλλου Έλληνα ανοητιστή κάποια πιστορία. Τα βρήκε και τα παρέδωσε στον εν λόγω φοιτητή. Λίγα αγότερα τον συνέλαβε η γαλλική Αστυνομία και αποφάσισε να τον απελάσει. Οτσοσ η κινητοποίηση του Σαρτρ και άλλων φίλων της ΕΡΑδός οδήγησε τον Μιτσεράν να τον συγχωρείται και να μην τον απελάσει. Τα όλη δεν χρησιμοποιεσαν ποτέ και σε τίποτ, ο δε φοιτητής έγινε αγότερα δηλωμάτης.

Οι Γερμανοί και ο Ραμπελέ

Είναι γνωστό το επεισόδιο με τους Γερμανούς. Ο Θεόδωρος Πάγκαλος σε μια διάλεξη του μιλούσε για την πολιτική της Γερμανίας στο θέμα της απόσχισης της Κροατίας και αναφερόταν στον ήρωα του Ραμπελέ. Γαργανούσα, ένα τερατώδες βρέθος που ενώ διέθετε κτηνώδη δύναμη καταβροχθίζε το πάντα διατηρώντας πάντα μισόλο παιδί. Ο δημοσιογράφος, όπως ήσει ο Πάγκαλος, διαστεβρωσαν

μυρωμένης πολιτικά προβλήματα. Προεκλογικά ένα από τα σημεία που στις δηλώσεις ως ο συγκεκριμένοι χειροκροτούσαν περισσότερο ήταν το σχετικό με την απόσχιση από το ΝΑΤΟ και την ΕΟΚ. Με κοίταξε τότε με ένα χαμόγελο το οποίο ποτέ δεν θα ξεχάσω και μου είπε, διάνασ μου ένα μεγάλο μήθημα πολιτικού ρεαλισμού: «Μα, θόδωρε, πιστεύεις ότι αν πράγματι έπιτεύονταν ότι θα φύγουμε από το ΝΑΤΟ και την ΕΟΚ θα μας δέωναν τόσο μεγάλη ηθειοψηφία;». Ρώτησα αρεαίως: «Τότε γιατί χειροκροτούσαν;». «Μα γιατί τους άρεσε να το ήμε τότε» μου απάντησε. «Τώρα όμως δεν θα ήθελαν με κανέναν τρόπο να το κάνουμε».

Ο Μιτσεράν και η Δημοκρατία των... Βαρβάρων

Ο Ανδρέας είχε μια ιδιότυπη σχέση με τον Μιτσεράν. Βρέθηκαν την ίδια χρονιά στην εξουσία, επικεφαλής ενός μεγάλου ρεύματος αλλαγής, που είχε γεννηθείς ειρήδες και ενθουσιασμό στα μεσαία στρώματα τόσο της γαλλικής όσο και της ελληνικής κοινωνίας. Ο Πάγκαλος δίνει έναν οξύνο χαρακτηρισμό και για τους δύο λέγοντας ότι «ήξεραν να οδοκλήρουν και να τρέφουν ενδοσφαιρτικάς αντιθέσεις, να αμβλύνουν τις επιθετικές προσωπικές φιλοδοξίες και να γοητεύουν τους συνομιλητές τους. Και οι δύο δεν ήταν πάντα ειλικρινείς ούτε με τον άσο ούτε με αυτούς που είχαν την τύχη να συζητούν μαζί τους, καμιά φορά ίσως ούτε με τον ίδιο τον εαυτό τους».

Ο Ανδρέας ζήτησε τον Μιτσεράν για το εύρος της κουτσίρας του και ο Μιτσεράν παρακλούσους τον Ανδρέα με έναν πατριό θαυμασμό. Φοβόταν μόνον τον αυθορμητισμό του Ανδρέα, όπως στο περιστατικό που αναφέρει ο Θ. Πάγκαλος: «Είχε δημιουργηθεί τότε το Σκοπιανό από την κυβέρνηση Μιτσεράνη». Εμφρό και κάποιο στιγμή το συζητούσαμε και ο Ανδρέας είπε ότι θα υποτάσσον να ονομαστούν «Republique du Vardar». Ο Μιτσεράν δεν άκουσε καλά και εγώ είπα αναγκασμένος προς τον Ανδρέα λέγοντας του: «Πο άνομο του Θεού, Ανδρέα, πώς είναι δυνατόν να προτείνεις να τους ονομάσουμε Δημοκρατία των Βαρβάρων; (Republique des Barbares)».

Ο Ανδρέας, η θάτσερ και το μαγνητόφωνο

Είναι πολύ ωραία οι περιγραφές της σχέσης του Ανδρέα Παπανδρέου με τη θάτσερ. Ο Ανδρέας αποπάρσε για εκείνη τη συμμαχία σε ένα πρόσωπο όλων των ιδιοτήτων που απεχθανόταν και καταδίκασε στη ζωή της. Την εκνεύριζε όχι μόνον η πολιτική του συμπεριφορά αλλά και η προσωπική του. Τον θεωρούσε μαρξιστή, αμφιρόλο πολιτικής και προσωπικής ηθικής και εν πάση περιπτώσει ουδεμία σχέση έκοντα με τη βρετανική αντίληψη περί ανθρωπίνων σχέσεων. Σε κάποια ευρωπαϊκή συνέδριο η θάτσερ είχε εκνευριστεί από τη συζήτηση και, θέλοντας να αποπροσανατολίσει τη συζήτηση που δεν τη συνέφερε, στράφηκε προς τον Ανδρέα Παπανδρέου. «Ανδρέα, μην ετοιμάζεσαι να χρησιμοποιήσεις αυτό το μαγνητόφωνο. Σε έχω δει να χρησιμοποιείς τις ανεξαρτίτες, αλλά εδώ είμαστε μόνοι μας με τους υπουργούς Εξωτερικών και οι συζητήσεις είναι απόρρητες». «Ποιο μαγνητόφωνο;» είπε ο Παπανδρέου κατάληκτος. «Αυτό που έχεις εγώ αυτό το δερμάτινο τσαντάκι που παίρνετε πάντα μαζί σου» του είπε η θάτσερ, δεινώντας μισροτά στο πίστο του Παπανδρέου ένα δερμάτινο τσαντάκι το οποίο περιείχε δύο ήπιες, όργανα καθαρισμού και μια ποσότητα καπνού. Ο Ανδρέας αναδίασε το τσαντάκι, έδειξε το περιεχόμενό εις τη μαιόμενη θάτσερ και της είπε: «Μάρκαρετ, δεν είναι αυτό μαγνητόφωνο και επιπλέον μπορώ να σε διαβεβαιώσω ότι τα έχω αγοράσει στο Λονδίνο και οι ήπιες και το τσαντάκι και ο καπνός είναι Dunhill».

Γ. Ν. Μπακοζός, 17/12/2010